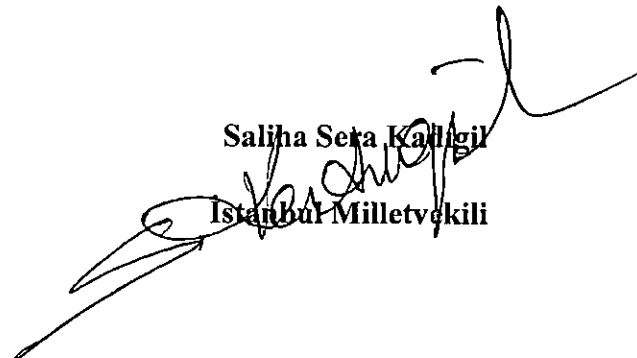

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlköğretim Ve Eğitim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi
gerekçesiyle ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz. 12/09/2023

Saliha Seta Kallıgil

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih: 1 Ekim 2023	Esas No: 2/1573

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LİGİ
12 Eylül 2023
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
12 Eylül 2023
No: 1282335

GENEL GEREKÇE

Gittikçe derinleşen ekonomik kriz toplumun büyük kesiminin temel ihtiyaçlara ulaşmasını imkansız hale getirmektedir.

Mevcut ekonomik verilere baktığımızda 4 kişilik bir aile için açlık sınırı, 12 bin 198 lira, yoksulluk sınırının ise 40 bin liraya dayandığı, ülkemizde, okulların açılmasıyla birlikte öğrenci velileri çocuklarının eğitim öğretim masraflarını karşılamada ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, ağustos ayında gıda fiyatları bir ayda yüzde 8.48 oranında artarken, yıllık gıda enflasyonu ise yüzde 72.86'ya ulaşmıştır. Tüm bu veriler ışığında; çocuklarını okula hazırlamakta ekonomik olarak zorluk yaşayan aileler; bu yıl kırtasiye, giyim, beslenme, ulaşım vb. birçok okul masrafını kısmak zorunda kalmıştır. Milyonlarca ailenin 11.402 TL'lik asgari ücretle geçinmeye çalıştığı ülkemizde beslenme uzmanları, okul çağındaki çocukların her gün mutlaka okul öncesinde içinde süt ve yumurtanın olduğu bir kahvaltı yapması gerektiğine dikkat çekerken, okul için hazırlanacak en basit bir çantanın maliyeti ise en az 50 TL'yi aşmaktadır. Yapılan hesaplamalara göre içinde bir adet meyve basit bir sandviç ve sütün yer aldığı menülerde haftalık maliyet en az 192.42 TL'ye aylık maliyet de en az 770 TL'ye ulaşmaktadır.

Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı'nın Türkiye verilerinde nüfusun yüzde 18'inin yani 14.8 milyon kişinin yetersiz beslendiğini göstermektedir. Yetersiz beslenmenin çocuklar üzerindeki etkisini ortaya koyan çalışmalardan birisi Türk Aile Hekimleri Dergisi'nde yayımlanmıştır. İlk öğretim çağındaki çocuklar üzerinde yapılan çalışmanın verilerine göre; her dört çocuktan birinin kilosu çok düşük. Çocuklarda gözlenen bir diğer tehlike ise potansiyel kalp hastalığı. Kız çocuklarının yüzde 85'inin, oğlan çocuklarının ise yüzde 68'inin kansızlıkla mücadele ettiğine dikkat çekilirken, Avrupa'da bu oranın yalnızca yüzde 18 olduğunun altı çiziliyor. Bu çocukların aynı zamanda potansiyel kalp hastası olduğuna da vurgu yapılan çalışmada, özellikle kız çocuklarının tamamına yakınının kansızlıkla mücadele ettiği, büyüme ve gelişme sorunları yaşadığı saptanmıştır.

Tüm bu veriler ışığında devletin acil önlem alarak yükümlülüklerin yerine getirmesi gerekmektedir. Şöyle ki; devletin, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılaması Anayasanın 47/7 maddesinin hükmünde "Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır." ifadesiyle pozitif yükümlülük olarak anayasal bir gereklilik haline getirilmiştir. Aynı zamanda Anayasanın 58'inci maddesinde de devletin gençlerin yetişmeleri ve gelişmeleri için tedbirler alması gerektiği hükmedilmiştir.

Bu bağlamda dünyada 130 yılı aşkındır uygulanan okullarda ücretsiz yemek uygulamasının Türkiye'de de hayata geçmesi için veliler tarafından çeşitli kampanyalar başlatılmış eylemlilikler oluşturulmuştur.

Bizler de Türkiye İşçi Partisi olarak her çocuğun, temel gıda yardımını alarak, 12 yıl kesintisiz, parasız, bilimsel ve laik eğitim hakkının sağlanması gerektiğini savunuyoruz. Ailesinin ekonomik durumundan bağımsız olarak her çocuğun sağlıklı, ve besleyici gıdaya erişiminin sağlanmasının devletin asli yükümlölüklerinden biri olduğuna inanıyoruz.

Bu bağlamda söz konusu kanun teklifiyle; okullarda bir öğün ücretsiz yemek ve içilebilir su imkanının sağlanması ve yetersiz beslenmenin yarattığı okuldan yeterli düzeyde faydalanamama, akademik başarısızlık, okulun ekonomik sebeplerle terk edilerek çocuk işçiliğine mahkum olunmaması, bugün ve ileride ortaya çıkacak sağlık sorunları gibi yaşamsal problemlerin önüne geçmek amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Çocuklarda yetersiz beslenmenin yarattığı fiziksel ve ruhsal problemlerin önüne geçerek, çocuk yoksulluğuyla mücadele hedeflenmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 5- Tam gün eğitim veren devlet okullarında 1 öğün olacak şekilde öğrencilere ücretsiz gıda desteği sağlanır. Ayrıca tüm devlet okullarında, öğrencilerin sınırsız temiz suya ücretsiz bir şekilde erişebilmeleri için gerekli önlemler alınır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.